

- Edat
- Bağlaç
- Ünlem

1. Tek başına anlamı olmayan, cümleye farklı anlam ilgileri kazandıran sözcüklere edat denir.

Başlıca edatlar şunlardır: gibi, kadar, denli, için, ile (- le), ancak, yalnız, üzere, değin, dek, göre, -e karşı, -e doğru, -den beri, -den başka...

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük edat değildir?

- A) Yeni kitabı in sabırsızlıkla bekliyordu.
B) Ağlayarak annesinin yanına doğru koştu.
C) Ödevim bitince gelirim ancak çok kalamam.
D) Getirdiği içecekler buz gibi soğuktu

2. Tek başına anlamı olmayan, eş görevli sözcük ve sözcük gruplarını, anlamca ilgili cümleleri birbirine bağlayan sözcüklere bağlaç denir.

Başlıca bağlaçlar şunlardır: ve, veya, ile, ama, de (da), ancak, çünkü, eğer, hâlbuki, hem ... hem ..., hiç değilse, ise, ki, lâkin, meğer...

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç yoktur?

- A) Yıllar sonra arkadaşım ile görüşeceğim.
B) Bu yıl da Antalya'ya tatile gidecekmiz.
C) Güzelce anlatıyorum fakat beni anlamıyor.
D) Okula gitmedim çünkü çok hâlsizim.

3. "İle" sözcüğü hem edat hem de bağlaç olarak kullanılabilir. Bir cümledeki "ile" sözcüğü yerine "ve" bağlacı getirildiğinde cümlelerin anlamı bozulmuyorsa "ile" bağlaçtır, cümlelerin anlamı bozuluyorsa edattir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ile" sözcüğü edat görevinde kullanılmıştır?

- A) Sınavın başlaması ile bitmesi bir oldu.
B) Yiğit Bartu arkadaşı ile sinemaya gitti.
C) Bahar ile annesi Kurtalan'a gitmişler.
D) Kalem ile defteri masanın üzerine bıraktı.

4. Edatlar cümleye; araç, birliktelik, neden, amaç, koşul, benzerlik veya olasılık gibi anlamlar kazandırır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer alan edatın kazandırdığı anlam yanlış verilmiştir?

- A) Sabahtan beri hiçbir şey yemedim. (Zaman)
B) Çocuk, kardeşi ile parkta oynadı. (Birliktelik)
C) Bu konuda senin kadar beceriklidir. (Eşitlik)
D) Bu elbiseyi alabilmek için çok çalıştı. (Neden)

5. Acı, korku, öfke, pişmanlık, üzüntü, telaş, sevinç, şaşkınlık gibi aniden beliren duyguları anlatan sözcüklere ünlem denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlemlerin cümlelere kattığı anlamlar yay ayrıca içinde yanlış verilmiştir?

- A) Hah, işte aradığım kişi bu! (Onaylama)
B) Of, bu sıcakta nasıl çalışacağım! (Pişmanlık)
C) Eyvah, çantamı otobüste unuttum! (Telaş)
D) Tüh, son sayfada hata yapmışım! (Üzüntü)

6. Tek başlarına kullanıldıklarında bir anlam taşımayan, cümle içerisinde sözcükler arasında anlam ilgisi kurmaya yarayan ve aynı zamanda kendileri de anlam kazanan sözcüklere "edat" denir.

Buna göre "Odaya girdiğinde, güneş gibi parlayan yüzüyle herkesin dikkatini çekti." cümlesindeki edatın cümleye kattığı anlam nedir?

- A) Benzerlik
B) Yön
C) Karşılaştırma
D) Birliktelik

7. Tek başına anlamı olmayan, cümle içerisinde eş görevli sözcük ve sözcük öbeklerini veya cümleleri birbirine bağlayan sözcüklere bağlaç denir.

Tek başına anlamı olmayan, başka sözcüklerle birleşerek yeni anlam ilgileri kuran sözcüklere edat denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hem edat hem de bağlaç kullanılmıştır?

- A) Ailemi ziyaret etmek için hafta sonu Yozgat'a gidiyorum.
B) Hem arkamdan konuşuyor hem de gelip yüzüme gülüyor.
C) Arkadaşlarımla sinemaya gittim ama film hiç güzel değildi.
D) Evde oturup çalışmak istiyorum fakat dışarıda da hava çok güzel.

8. Sevinme, üzülmeye, kızma, korku, heyecan, çaresizlik, şaşkınlık, pişmanlık, bıkkınlık, kıskançlık, özlem gibi duyguları kısa ve etkili biçimde anlatmaya; doğa seslerini yansıtmaya ve karşısındakilere seslenmeye yarayan sözlere ünlem denir. Türkçede kullanılan başlıca ünlemler şunlardır: Ah, oh, vah, of, ay, hey, ey, ya, haydi, hadi, yazık, a, e, o, vah vah, oh oh, eyvah, hişt...

Aşağıdakilerin hangisinde ünlem farklı bir amaç için kullanılmıştır?

- A) Oh, sonunda sınavlar bitti!
B) Ah, çocukluk günlerim ne kadar güzeldi!
C) Of, bu trafik hiç bitmeyecek gibi görünüyor!
D) Hey, beni duyan kimse yok mu?

9. (I) Hande de Gök bilimciler gibi yeni bir kuyruklu yıldızın Dünya'ya en yakın geçişini gözlemlemek için hazırlık yapıyor. (II) Kuyruklu yıldız, ilerleyen günlerde çıplak gözle görülebilecek hatta bu olay bilimsel çalışmalara ışık tutacak. (III) Bu gök cismi, saatte yaklaşık 100.000 kilometre hızla hareket ediyor. (IV) Astronomlar, kuyruklu yıldızın yapısını ve yörüngesini daha ayrıntılı incelemeyi hedefliyor.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerden hangisinde bağlaç kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

10. I. Fatma için çok iyi bir eğitimci diyorlar.
II. Bu hayatı elde edebilmek için gençliğinde çok çabaladı.
III. Bugün seni gördüğüm için çok mutluyum.
IV. Bu kütüphane çok sessiz olduğu için tercih ediliyor.
V. Annesine yardım etmek için erken kalktı.

Numaralanmış cümlelerdeki "için" edatı cümleye kattığı anlam bakımından eşleştirildiğinde, hangisi boşta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV

11. ■ "Yalnız" kelimesi isim, sıfat, zarf bağlaç ve edat olarak kullanılabilen bir kelimedir.
■ "Yalnız" kelimesinin yerine "sadece" sözcüğünü getirebiliyorsak edattır.
■ "Yalnız" kelimesinin yerine "ama, fakat" sözcüklerini getirebiliyorsak bağlaçtır.
■ "Yanında başkaları bulunmayan, tek başına olan" anlamı taşıyorsa isim, sıfat veya zarf görevinde kullanılmıştır.

Buna göre, aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yalnız" kelimesi bağlaç olarak kullanılmıştır?

- A) Bu konuda benimle aynı fikirde olan kimse yok yine yalnız kaldım.
B) Bu problemi yalnız köydeki Mehmet Amca çözebilir.
C) Aldığım elbise çok güzelmiş yalnız sana iki beden büyük oluyor.
D) Ailesinden kimse hayatta kalmayınca kadın yalnız yaşamaya başladı.

12. "Aynı şehirde yaşasak da onunla karşılaşmak bir hayal gibi görünüyordu."

Bu cümlede bulunan altı çizili edatın cümleye kattığı anlam, aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı bir sözcükle sağlanmıştır?

- A) Zili duyar duymaz bahçeye doğru koşmaya başladım.
B) Bugün hava çok kötü, akşama yağmur yağacak gibi.
C) Kardeşi, yaramaz bir maymun misali her yere tırmanıyordu.
D) Zaman su gibi akıp geçti, farkına bile varmadık.